

Täysistunto

Torstai 10.4.2025 klo 16.00—18.45

8. Lakialoite laiksi rahankeräyslain 6 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 7/2025 vp Aleksi Jäntti kok ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 45 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Edustaja Jäntti, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.55 **Aleksi Jäntti kok** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Alkuun totean, että tämä lakialoite on valmisteltu yhteistyössä eduskunnan Ukraina-ystävyyssryhmän puheen-
johtajiston kanssa ja sen on allekirjoittanut lisäksi 131 kansanedustajaa, mikä tarkoittaa
lähes kahta kolmasosaa kansanedustajista. Aloitteen painoarvoa mielestäni lisää myös se,
että allekirjoittajia on kaikista eduskuntaryhmistä.

Lakialoitteessa ehdotetaan rahankeräyslain 6 §:n 3 momenttiin lisäystä siten, että rahan-
keräys saadaan järjestää itsenäiselle valtiolle ja sen kiinteänä osana toimiville laillisille
osille muuhun kuin aseiden ja ampumatarvikkeiden tai näihin suoraan rinnastettavien ma-
teriaalien hankintaan edellyttäen, että kyseinen valtio on Yhdistyneiden kansakuntien pe-
ruskirjan tai kansainvälisen oikeuden tarkoittaman laittoman aseellisen hyökkäyksen koh-
teena ja oikeutettu näin kollektiiviseen puolustautumiseen ja valtioneuvosto on todennut
asian.

Lakialoitteella ei pyritä siis muuttamaan itse yleishyödyllisyyden määritelmää, josta
säädetään rahankeräyslain 2 §:ssä. Yleishyödyllisyys on lähtökohtainen edellytys rahanke-
räysluvalle. Muutoksen tavoitteena on selkiyttää olemassa olevaa lainsäädäntöä ja mahdol-
listaa Suomen kansalaisyhteiskunnan nykyistä laajempi laillinen tuki laittoman hyökkäyk-
sen kohteeksi joutuneelle valtiolle. Aloitteella pyritään varmistamaan myös, että suomalais-
et voivat tukea tehokkaasti Venäjän hyökkäystä vastaan taistelevaa Ukrainaa.

Arvoisa puhemies! Venäjän hyökättyä kansainvälisen oikeuden vastaisesti Ukrainaan
Suomen valtio on tukenut Ukrainaa ja sen asevoimia monin eri tavoin. Myös julkisen val-
lan ulkopuolisten toimijoiden halukkuus tukea hyökkäyksen kohteeksi joutunutta maata on
ollut erittäin korkea. Rahankeräyslain muuttamisesta jätettiin viime vuoden lopulla kirjal-
linen kysymys sisäministeri Rantaselle, ja vastauksessaan hän toteaa, että on selvää, että
Ukrainaa on voitava tukea sekä valtiovallan toimesta että vapaaehtoisena kansalaistoimin-
tana. Nykytilanteessa Suomen laintulkinta rajoittaa kuitenkin kansalaisyhteiskunnan mah-
dollisuuksia tukea kansainvälisen oikeuden perusteella laittoman hyökkäyksen kohteeksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

joutunutta itsenäistä valtiota, vaikka sillä Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan mukaan on oikeus kollektiiviseen puolustautumiseen.

Rahankeräyslakia sovelletaan Suomessa niin tiukasti, että avustusjärjestöillä ei ole nykytulkinnan mukaan oikeutta kerätä varoja tai lahjoittaa materiaalia esimerkiksi sotilaallisille toimijoille. Parhaan mahdollisen puolustuskyvyn varmistamiseksi on tärkeää, että julkisen vallan ulkopuolisilla toimijoilla olisi riittävät edellytykset toimittaa apua nopeasti ja kohdennetusti.

Rahankeräyslainsäädännön tarkoituksena on aina ollut tukea yleishyödyllisten yhteisöjen ja säätiöiden varainhankintaa niiden harjoittamaa yleishyödyllistä toimintaa varten. Nykyisessä lainsäädännössä tästä peruseriaatteesta säädetään rahankeräyslain 6 §:ssä, jonka mukaan luvanvarainen rahankeräys saadaan järjestää varojen hankkimiseksi yksinomaan yleishyödylliseen toimintaan. Rahankeräyslain 2 § sisältää yleishyödyllisen toiminnan määritelmän. Laissa yleishyödyllisellä toiminnalla tarkoitetaan toimintaa yleistä sosiaalista, sivistyksellistä tai aatteellista tarkoitusta varten taikka muuta yleistä kansalais-toimintaa.

Samansisältöiset rahankeräyslainsäädännön peruseriaatteet lain tarkoituksesta ja sallitusta rahankeräystarkoituksesta sisältyivät myös aikaisempaan, vuonna 2006 säädettyyn rahankeräyslakiin ja vuonna 1980 säädettyyn rahankeräyslakiin. Vaikka yleishyödyllisen toiminnan määritelmää voidaan lain perusteluiden mukaan pitää muotoilultaan suhteellisen avoimena, sen soveltamiskäytäntöä voidaan pitää hyvin vakiintuneena. Rahankeräyksiä ei ole mahdollista järjestää valtion lakisäateisten tehtävien rahoittamiseksi. Rahankeräyslailla oikeus rahankeräykseen on rajattu eräin poikkeuksin yleishyödyllisille yhteisöille ja säätiöille. Tämä mahdollistaa kansalaisyhteiskunnan toiminnan rahoittamisen julkisin rahankeräyksin ja rahankeräyksillä hankittujen varojen suuntaamisen yleishyödylliseen toimintaan.

Tätä jakoa korostavat tuoreet hallinto-oikeuden päätökset, joiden mukaan Ukrainan asevoimien materiaalisessa tukemisessa ja kouluttamisessa ei ole kyse yleishyödyllisyydestä vaan toiminnasta, joka kuuluu valtion lakisäateisiin, budjettivarojen rahoitettaviin tehtäviin. Ongelmana on erityisesti se, että rahankeräyslain 2 §:ssä yleishyödyllisyys on määriteltä tulokannavaraiseksi eikä 6 §:ssä ole säädetty poikkeusta, joka mahdollistaisi laittoman hyökkäyksen kohteeksi joutuneen maan laajan tukemisen kansalaisyhteiskunnan toimesta.

Avustusjärjestö voi kerätä varoja esimerkiksi ambulanssien hankintaan, mutta niiden lahjoittaminen rintamalla toimiville lääkintämiehille ei ole sallittua. Suomessa tulisi olla mahdollisuus toimia samalla tavoin kuin monissa muissa EU-maissa, joissa kansalaisilla ja järjestöillä on laajemmat oikeudet tukea itsenäisen valtion puolustusvoimia ja humanitaarista toimintaa konfliktialueella oikeutetussa puolustustaistelussa.

Arvoisa puhemies! Suomella on vahva perinne vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja kansalaisyhteiskunnan osallistumisesta kriisiaikojen tukitoimintoihin. Historiallisesti esimerkiksi Lotta Svärd -järjestö ja muut vapaaehtoiset maanpuolustusorganisaatiot ovat tukenet Suomen puolustusta monin eri tavoin. Nykyinen lainsäädäntö ei kuitenkaan mahdollistaisi vastaavaa kansalaisaktiivisuutta tilanteessa, jossa Suomen itsenäisyys tai turvallisuus olisi uhattuna. On kohtuutonta, että suomalaiset eivät voisi sodan syttyessä Suomessa kerätä rahaa esimerkiksi omien sotilaidensa tukemiseen. Nykyinen laintulkinta tarkoittaa, ettei rahankeräyksellä voitaisi hankkia edes Suomen puolustusvoimille, reserviläisille tai varusmiehille suojavälineitä tai ensiaputarvikkeita. Lainsäädännön on oltava linjassa kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

salaisten oikeustajun ja kansallisen turvallisuuden tarpeiden kanssa ja siis mahdollistettava myös vapaaehtoinen tuki maanpuolustukselle.

Useissa Euroopan unionin jäsenvaltioissa kansalaisilla ja järjestöillä on mahdollisuus tukea Ukrainan asevoimia rahankeräyksillä. Tämän mahdollistamiseksi kyseisten maiden lainsäädäntöä on joko tulkittu Suomea väljemmin tai muutettu vastaamaan paremmin nykyistä turvallisuuspoliittista tilannetta. Suomen nykyinen lainsäädäntö ei mahdollista ensiaputarvikkeiden lahjoittamista hyökkäyksen kohteeksi joutuneen valtion asevoimille. Suomen ei tule olla poikkeus Euroopan maiden joukossa. Lakialoitteen yhtenä keskeisenä tavoitteena onkin saattaa sääntelymme vastaamaan verrokkimaiden lainsäädäntöä.

Arvoisa puhemies! Tämän lakialoitteen mukainen lisäys lainsäädäntöön takaisi, että humanitaarinen ja maanpuolustuksellinen tuki voidaan katsoa lailliseksi osaksi rahankeräyslain tarkoittamaa toimintaa silloin, kun kohdema on kansainvälisen oikeuden mukaan hyökkäyksen kohteena. Lakimuutos selkeyttäisi keräysten lainmukaisuutta ja poistaisi nykyisen tulkintaepävarmuuden. Samalla mahdollistettaisiin Suomen kansalaisten ja järjestöjen nykyistä laajemmat mahdollisuudet osallistua demokraattisten arvojen puolustamiseen.

Julkisessa keskustelussa huolena on esitetty, että rahankeräyslain avaaminen voisi mahdollistaa rahan keräämisen myös laillisesti ja eettisesti ongelmallisille konfliktien osapuolille. Aloitteessa ongelma on ratkaistu rajaamalla muutos tarkoin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että eduskunta hyväksyy lakiehdotuksen rahankeräyslain 6 §:n muuttamisesta siten, että lisätään rahankeräyslain 6 §:n 3 momenttiin uusi kohta seuraavasti: ”Rahankeräys saadaan järjestää itsenäiselle valtiolle ja sen kiinteänä osana toimiville laillisille osille muuhun kuin aseiden ja ampumatarvikkeiden tai näihin suoraan rinnastettavien materiaalien hankintaan edellyttäen, että kyseinen valtio on Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjan tai kansainvälisen oikeuden tarkoittaman laittoman aseellisen hyökkäyksen kohteena oikeutettu näin kollektiiviseen puolustautumiseen ja valtioneuvosto on todennut asian.”

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen.

18.04 Oras Tynkkynen vihr: Arvoisa puhemies! Elämme epävakaita, monessa suhteessa synkkiä ja oikeastaan vähän hullujakin aikoja, ja moni kantaa nykyään huolta siitä, onko yhteiskuntamme jakautumassa ja ovatko näkemyksemme erkaantumassa huolestuttavan kauaksi toisistaan. Sen takia on hyvin arvokasta välillä muistaa, miten paljon meillä on yhteistä ja miten me pystymme tekemään yhteistyötä yli rajojen. Niin kuin edustaja Jäntti edellä totesi, tämän lakialoitteen on tosiaan allekirjoittanut kaksi kolmasosaa tästä eduskunnasta, ja aloitteella on kannattajia kaikista kymmenestä eduskuntaryhmästä, siis kaikista eduskuntapuolueista ja sen ohella edustaja Timo Vornasen eduskuntaryhmästä. Tämä poikkeuksellisen laaja kannatus osoittaa ensinnäkin tietysti tukea tämän lakialoitteen ajamalle muutokselle, jotta rahankeräyslakia voitaisiin päivittää ja Ukrainan tukemista nykyisestäään helpottaa, mutta laaja tuki alleviivaa toki myös sitä, miten vankkumatonta ja yksimielistä tämän talon tuki Ukrainalle laajemminkin on. Se on vankkumatonta ja yksimielistä salin vasemmalta laidalta vihreiden ja keskustan kautta oikealle laidalle ja hallitus- ja oppositiopuolueissa aivan yhtä lailla. Sen takia haluan käyttää tästä puheenvuorosta kohtuullisen siivun kiittämiseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

Ensinnä haluan kiittää toki edellä puhunutta kollegaani, eduskunnan Ukraina-ryhmän toista puheenjohtajaa, edustaja Jänttiä, joka on tehnyt suurimman työn tämän lakialoitteen eteen. Haluan kiittää edustaja Perholehtoa, joka valmisti Ukraina-ryhmälle myös edustaja Jäntin puheenvuorossa mainitun kirjallisen kysymyksen tästä samasta aiheesta. Haluan kiittää muita aloitteen ensimmäisiä allekirjoittajia kaikista eduskuntaryhmistä, siis edustajia Antikainen, Savola, Furuholm, Ollikainen, Östman, Harkimo ja Vornanen. Ja haluan luonnollisesti kiittää kaikkia niitä kansalaisia, jotka ovat nostaneet nykyisen rahankeräyslain epäkohtia julkisuuteen ja sitä kautta antaneet meille kansanedustajille sytykettä ja sanoisinko myös terveellistä painetta lainsäädännön päivittämiseen. Kiitos siis Your Finnish Friends ja muut toimijat.

Olen ollut eduskunnassa riittävän kauan muistaakseni, että rahankeräyslain laajemmasta uudistamistarpeesta on keskusteltu hyvinkin pitkään, vuosikymmenestä toiseen. Edellisellä kierroksella kun olin eduskunnassa, vuonna 2014 jätettiin lakialoite, jossa esitettiin, että rahankeräysluvista luovuttaisiin kokonaan ja samoin yleishyödyllisyysvaatimuksesta. Nyt tässä lakialoitteessa ei ole kyse tämänkaltaisesta rahankeräyslain laajasta kokonaisremontista, vaan hyvin kohdennetusta paikkauksesta, jolla halutaan raivata Ukrainan tukemisen tiellä olevia pahimpia esteitä mahdollisimman yksimielisesti ja toivottavasti myös mahdollisimman nopeasti. Keskusteluun rahankeräyslain laajemmasta uudistamisen tarpeesta on varmaankin syytä palata toisessa yhteydessä. On ehkä hyvä tässä mainita vain lyhyesti, että kansainvälisessä vertailussa tällainen rahankeräyslupiin perustuva järjestelmä on aika poikkeuksellinen, ja oikeastaan lähes kaikissa keskeisissä läntisissä Suomen verokkimaissa on rahankeräysten sääntely järjestetty paljon yksinkertaisemmalla ja vähemmän raskaalla tavalla.

Perusongelma nykylaissa ja sen tulkinnassa on tosiaan ollut se, että rahan kerääminen ilmeisenkin tärkeisiin ja erittäin laajasti tässä yhteiskunnassa kannatettuihin kohteisiin Ukrainassa on tulkittu lain vastaiseksi, ja haluan tässä yhteydessä täsmentää, että en arvostele tässä riippumattomia viranomaisia ja oikeuslaitosta, mutta jos lainsäätäjän tahto on jäänyt epäselväksi viranomaisille ja oikeuslaitokselle, niin sitten on meidän lainsäätäjien tehtävä täsmentää sitä lain tasolla, jotta myös lain tulkinta vastaa sitä, mitä on alun perin tavoiteltu. Käytännössä nämä ongelmat ovat tulleet vastaan muun muassa tässä edustaja Jäntin mainitsemassa esimerkissä, että rahaa haluttaisiin kerätä siihen, että lähetettäisiin ambulanssi rintamalle auttamaan ihmisiä, mutta myös vaikkapa siinä tilanteessa, että jos Ukrainaa puolustaa suomalainen vapaaehtoinen ja tälle vapaaehtoiselle haluttaisiin rahankeräyksen avulla järjestää tukea, joka voi auttaa pärjäämään siellä rintamalla ja säilymään hengissä, vaikka ei kyse olisi aseellisesta tuesta, niin siltikään lain tulkinnan mukaan tämä ei käytännössä olisi mahdollista tai olisi vähintäänkin hyvin hankalaa. Tämä kaikki on johtanut siihen aika erikoiseen epäsuhtaan, että olemme olleet tilanteessa, jossa Suomen valtio käyttää — aivan oikein, ja sitä vankkumatta tuen — satoja miljoonia euroja veronmaksajien rahoja Ukrainan tukemiseen mutta sitten jos Suomen kansalainen on halunnut vapaaehtoisesti omasta pussukastaan tukea näitä samoja käyttötarkoituksia Ukrainassa, niin sen lainsäädäntö onkin tehnyt hyvin vaikeaksi tai jopa mahdottomaksi. Tämän lain tiukkuuden ohella ongelmana on ollut myös sen tulkinnan epäselvyys, ja sen takia rajanvetoa on jouduttu toistuvasti hakemaan niin Poliisihallituksesta kuin hallinto-oikeudesta asti.

Jos nyt lakialoite tässä talossa hyväksytään, niin kuin itse uskon, tämä ongelma saadaan vihdoin käytännössä pois päiväjärjestyksestä. Rahaa ei siis edelleenkään voisi kerätä aseelliseen tukeen, mutta lakialoitteen ansiosta suomalaiset voisivat tukea Ukrainaa nykyistä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

selvästi helpommin ja paremmin. Ukrainaa tukevat yhdistykset eivät joutuisi käyttämään niin paljon aikaansa ja energiaansa Poliisihallituksen ja oikeuden kanssa väentämiseen. Samalla tällä lakialoitteella me eduskunnassa osoitamme vankkumatonta ja yhtenäistä tukeamme Ukrainalle, ja samalla, enkä tätäkään vähättelisi, me osoitamme, että pystymme tässä talossa tekemään yhteistyötä yli rajojen rakentavasti ja hyvässä hengessä silloin kun niin päätämme toimia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

18.10 Juha Hänninen kok: Arvoisa rouva puhemies! Vapaus, turvallisuus ja oikeus puolustaa itseään ovat arvoja, joiden puolesta Ukrainassa taistellaan tänäkin päivänä. Nämä ovat arvoja, jotka ovat myös meille suomalaisille tuttuja. Näitä arvoja me olemme valmiita puolustamaan. Tahdon kiittää edustaja Jänttiä tästä lakialoitteesta. Kiitos, se on vahva viesti siitä, että suomalainen yhteiskunta seisoo Ukrainan rinnalla, ei ainoastaan valtiona vaan kansalaisyhteiskuntana, yksittäisinä ihmisinä, järjestöinä ja yhteisöinä. Tämä aloite on kai-vattu ja tarpeellinen.

Arvoisa rouva puhemies! Aloitteessa esitetään, että rahankeräyslakiin lisätään kohta siten, että kansalaisilla olisi mahdollisuus tukea laittoman hyökkäyksen kohteeksi joutunutta valtiota, kuten Ukrainaa. Apua voisi kohdistaa esimerkiksi ensiapuvälineisiin tai lääkin-nälliseen tukemiseen puolustusrintamalla. Tänä on valitettavasti niin, että Suomessa ei voida järjestää rahankeräystä, jonka tuotto toimitetaan rintamalla toimiville lääkintämie-hille, vaikka kyse olisi ambulansseista tai sidetarpeista. Tämä ei vastaa suomalaista oikeus-tajua eikä nykyistä turvallisuusympäristöä. On oltava selvää, että jokaisella tulee olla oi-keus auttaa, tukea vapautta ja seistä demokraattisten arvojen takana myös henkilökohtai-sesti.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä lakialoite ei avaa porttia mihin tahansa. Se on tiukasti rajattu. Aloitteessa on määritelty, millaiselle valtiolle rahankeräys voidaan järjestää ja mi-hin rahallinen tuki voidaan käyttää. Tämä raja on oikeudenmukainen, harkittu ja selkeä. Ukraina taistelee paitsi omasta vapaudestaan myös meidän vakaudestamme. Se puolustaa Eurooppaa, demokratiaa ja oikeusvaltiota. Meidän velvollisuutemme on mahdollistaa aut-taminen, ei rajoittaa sitä.

Kannatan lakialoitetta ja pidän sitä tärkeänä ja merkittävänä viestinä siitä, että Suomi seisoo vakaasti vapauden ja demokratian puolella aina kansalaisista lähtien. — Kiitoksia, arvoisa rouva puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto.

18.13 Pinja Perholehto sd: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnä kiitos edellä puhuneille kollegoille erinomaisista puheenvuoroista. Yritän olla toistamatta kaikkea, mitä olette jo sanoneet. — Silloin kun Venäjä käynnisti laajan hyökkäyssotansa Ukrainassa, moni suo-malainen halusi heti alkupäivistä saakka auttaa. Yhä edelleen, useampi vuosi sen jälkeen, he ovat niin tehneet, eikä se tahto ole ollenkaan laantunut, vaan päinvastoin palaa yhä vah-vempänä edelleen. On ollut valtavan hienoa täällä eduskunnassa nähdä, että myös me voimme yhdistää voimamme ja tiivistää rivimme silloin kun löytyy sellaisia asioita, joiden kanssa työskennellä, ja sekä tämä edellä jo puheenvuoroissa mainittu kirjallinen kysymys

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

että myös tämä lakialoite ovat kyllä aidosti oikeasti konkreettisia ja positiivisia merkkejä siitä.

Eräs kollega kysyi taannoin minulta, mikä sai lähtemään mukaan tähän lakialoitteeseen ja minkä takia olen ollut kiinnostunut asiasta. Vastaus oli perin helppo, nimittäin sain viime syksynä mahdollisuuden käydä ihan konkreettisesti katsomassa, millä tavalla vapaaehtoiset tekevät tätä rahankeräystä Suomessa, millä tavalla he kuukausia valmistautuvat täällä, ja lopulta meitäkin silloin useampi kymmentä ihmistä lähti reilu 1 500 kilometriä avustussaatuetta kuljettamaan Helsingistä aina Puolan rajan yli Ukrainaan. Kyllä siinä itse tajusi sen, että me voidaan puhua hyvin paljon tässä eduskuntasalissa, ja meidän tarvitsee-kin puhua, niin että se osaltaan vahvistaa sitä, että Ukrainan asia pysyy esillä ja se otetaan riittävän vakavasti, mutta kyllä se, mitä nämä vapaaehtoiset ihmiset tekevät kuukaudesta ja vuodesta toiseen, on jotakin, mikä ansaitsee kyllä huomattavan paljon enemmän vielä kiitosta. Juuri sen takia ajattelen, että lainsäätäjinä meidän tehtävämme ja myös minusta vastuamme on tukea heitä, ja siihen yksi konkreettinen tapa on nimenomaisesti poistaa lainsäädännöstä sellaiset esteet, jotka tarpeettomalla tavalla rajoittavat kansalaisyhteiskunnan mahdollisuuksia tukea sellaista valtiota, kuten Ukraina, joka puolustautuu nyt laittoman hyökkäyksen kohteena.

Kuten täällä on käyty läpi, lakialoitteella ehdotetaan lisäystä rahankeräyslain 6 §:n 3 momenttiin siten, että rahankeräys olisi mahdollista valtiolle, joka on laittoman aseellisen hyökkäyksen kohteena, silloin kun kyse on muusta kuin aseista tai niihin suoraan rinnastettavasta materiaalista. Ehtoja siinä on niin ikään myös todettu, kuten se, että valtioneuvosto on todennut tilanteen. Jotenkin ehkä pähkinäkuoressa voisi todeta niin, että kaikesa yksinkertaisuudessaan tavoitteena on tällä lakialoitteella selkeyttää nykyistä lainsäädäntöä ja mahdollistaa laillinen, tehokas tuki Ukrainalle. Kuten edustaja Jäntti taisi puheenvuorossaan todeta, tällä hetkellä Suomen lainsäädäntöhän on aika poikkeuksellinen siinä mielessä, että muissa EU-maissa ei ainakaan minun tietoni mukaan tällä tavalla rajoiteta mahdollisuutta tukea Ukrainan puolustusta ja Ukrainan puolustajia. Nimenomaan tämä Poliisihallituksen tiukka tulkinta, joka itsessään ei toki ole varmasti heidän syynsä, kuten edustaja Tynkkynenkin tässä hyvin ansiokkaasti kävi läpi, on tosiaan saattanut johtaa sellaisiin tilanteisiin, joissa myös sitten ruuan kerääminen, ambulanssien toimittaminen ja muu vastaava on estynyt, ja se on varmasti aika konkreettinen ääriesimerkki tilanteesta, jossa laki tai sen tulkinta ei enää sellaisenaan palvele tarkoitustaan.

Lopuksi oikeastaan haluan sanoa sen, mikä nousi myös esiin, kun nimiä tähän lakialoitteeseen kerättiin, ja se liittyy siihen, että tämä aloitehan ei missään nimessä avaa ovia millenkään epämääräisille toimijoille ja epämääräisille rahankeräyksille. Se ei salli ase- tai räjähdehankintoja, eikä missään nimessä tue sellaisia valtioita tai hyökkääjiä, jotka toimivat laittomasti. Ennen muuta tämä lakialoite takaa sen, että ihmisillä, jotka haluavat auttaa, on mahdollisuus tehdä se laillisesti, ja se ei varmastikaan ole liikaa vaadittu. Siksi toivon, että kun täällä on jo yli 130 edustajaa löytänyt yhteisen sävelen tässä asiassa, lakialoite saa riipeän ja asianmukaisen käsittelyn täällä eduskunnan päässä ja toivottavasti näkyy myös sitten mahdollisimman pian konkreettisina muutoksina rahankeräyslain puolella.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

18.18 Sanna Antikainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Kolmatta vuotta jatkuva Venäjän täysimittainen hyökkäyssota Ukrainaa vastaan on ollut jatkuva ja räikeä rikos kansainvä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

listä oikeutta, ihmisarvoa ja koko Ukrainan valtiota ja eritoten sen kansaa vastaan. Venäjän hyökkäys on järjestelmällinen tuhoamiskampanja. Venäjän joukot ovat syyllistyneet lukuisiin sotarikoksiin, kuten esimerkiksi siviilikohteiden järjestelmälliseen pommittamiseen kodeista kouluihin ja sairaaloihin. Butsassa, Irpinissä, Mariupolissa ja lukemattomissa muissa paikoissa on todistettu joukkohautoja, kidutuskammioita, raiskauksia ja summittaisia teloituksia. YK:n tutkimusten mukaan lapsia on kaapattu ja pakkosiirretty Venäjälle tarkoituksena tuhota ukrainalainen identiteetti juuriaan myöten. Energialaitosten ja viljavarastojen tuhoaminen on osa Venäjän laskelmoitua strategiaa käyttää nälkää, kylmää ja pelkoa aseena. Kylmä, laskelmoitu raakuus on paljastanut, mitä Venäjän hallinto todella on: imperialistinen rikollisjärjestelmä, joka halveksii ihmiselämää, kansainvälistä oikeutta ja koko sivistynyttä maailmaa. Kun tämä sota on näin totaalinen, myös tukemme Ukrainalle on oltava yhä selkeämpää ja vankempaa.

Arvoisa puhemies! Edellä kuvasin sitä taustaa, miksi tämä aloite on tarpeen. Tämän lakialoitteen tavoitteena on selkeyttää nykyistä lainsäädäntöä ja mahdollistaa Suomen kansalaisyhteiskunnan nykyistä laajempi laillinen tuki laittoman hyökkäyksen kohteeksi joutuneelle valtiolle, tässä tapauksessa Ukrainalle. Monen muun Euroopan maan kansalaisyhteiskunta kykenee tukemaan Ukrainaa tällä hetkellä laajemmin kuin Suomen kansalaisyhteiskunta tällä hetkellä. Aloitteella pyritään varmistamaan, että suomalainen kansalaisyhteiskunta voi halutessaan tukea tehokkaammin Venäjän hyökkäyssotaa vastaan puolustautuvaa Ukrainaa. Kerrottakoon, että aseellisen tuen antaminen jäisi edelleen Suomen valtion tehtäväksi, kuten kuuluukin. On huomattava, kuten edellä on tuotu esille, että lakialoite myös antaisi laajemmat oikeudet kansalaisyhteiskunnalle tukea Suomea, mikäli me joskus joutuisimme hyökkäyksen kohteeksi. Tämä on historiallinen ja vahvasti symbolinen teko, ei ainoastaan siksi, että se antaa halukkaille suomalaisille paremmat mahdollisuudet osallistua konkreettisesti Ukrainan auttamiseen, vaan siksi, että se näyttää Moskovaan, että me emme horju, ja se näyttää Kiovaan, että me emme ole unohtaneet.

Arvoisa rouva puhemies! On ollut hienoa nähdä, että aloitteessa on kansanedustajia mukana yli puoluerajojen. Tämä kertoo siitä, että Ukrainan tukeminen ei ole poliittinen suunta tai leima vaan suomalainen arvovalinta. Itse näen, että tämä aloite Suomen valtion ja muun kansalaisyhteiskunnan tarjoaman avun lisäksi on vähintään, mitä me voimme tehdä samaan aikaan, kun ukrainalaiset maksavat vapaudestaan verellään. Kiitän Ukrainan ystävyysryhmän puheenjohtajistoa yhteistyöstä aloitteen valmistelussa. Erityisesti kiitos, Your Finnish Friends ry ja kaikki te muut vapaaehtoiset, jotka autatte Ukrainaa ja ukrainalaisia vapaaehtoisesti joko kansalaisyhteiskunnan kautta tai jotkut jopa aseellisesti, loukkaantuen ja pahimmillaan oman henkensä menettäen. Kiitos teille. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen.

18.23 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on todella hieno ja merkittävä lakialoite, ja kuten täällä aiemmat puhujat ovat todenneet, tämä on saanut poikkeuksellisen laajan tuen kansanedustajilta. Ylitse 130 kansanedustajaa taisi muistini mukaan tämän allekirjoittaa, itsekin olen tämän allekirjoittanut, ja keskustan eduskuntaryhmässä tämä sai erittäin myönteisen vastaanoton ja erittäin paljon allekirjoituksia.

On tärkeää, että me tarkennamme nyt hyvin pikaisella ja joutuisalla aikataululla rahankeräyslakia sillä tavalla, että Ukrainan puolustamiseen voi varoja kerätä Suomen kansan karttuisista käsistä, joissa paljon lämpöä ja empatiaa on ukrainalaisille, jotka taistelevat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

oman vapautensa lisäksi myös läntisten arvojen ja pienten valtioiden itsemääräämisoikeuden puolesta.

Rouva puhemies! Haluan yhden uuden näkökulman ottaa tähän keskusteluun esille. Meidän ei ollenkaan pidä ottaa, arvoisa puhemies, itsestäänselvyytenä sitä, että Suomen eduskunnassa on yksimielinen tuki Ukrainan puolustautumiselle ja tuki sille, että Ukrainalla on oikeus itsenäisyyteensä, vapauteensa ja itse suunnittelemaansa tulevaisuuteen. Ei tarvitse mennä kovin kauaksi Euroopassa meidän lähialueille, missä on se tilanne, että parlamentissa on tästä eri näkökulmia ja myötäillään Venäjän kantoja. Tästä meidän pitää todella voimakkaasti pitää kiinni.

Puhemies! Oli todella hieno asia, että kun Ukrainan presidentti Volodymyr Zelensky vieraili eduskunnassa ja tapasi esimerkiksi meitä eduskuntaryhmien puheenjohtajia, niin me saatoimme kertoa viestinä niin hallituksesta kuin oppositiosta, että meillä on täysin yksimielinen tuki Ukrainan puolustautumiselle ja vapaudelle. Tämä on yksi esimerkki siitä, miten hieno maa Suomi on, ja kaikista niistä lukemattomista meidän poliitikkojen ja puolueittemme puutteista huolimatta meillä on todella hienosti toimiva poliittinen järjestelmä ja kansanvaltainen poliittinen järjestelmä. Tämä laajasti allekirjoitettu lakialoite on siitä yksi merkki.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Savola.

18.25 Mikko Savola kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämä rahankeräyslain 6 §:n muuttaminen on saanut edustajien keskuudesta hyvin vahvan puollon. Kaksi kolmasosaa eduskunnasta on allekirjoittanut tämän lakialoitteen. Se tarkoittaa sitä, että se pitää silloin ottaa vakavasti, viedä eteenpäin ja toteuttaa. Suomalaiset haluavat tehdä hyvää, ja siihen pitää antaa mahdollisuus. Pitää antaa mahdollisuus tukea eri kautta Ukrainaa, pitää antaa mahdollisuus tehdä näitä keräyksiä, ja nyt kun on havaittu epäkohtia, niin eduskunta siihen jämäkästi puuttuu, ja tässä Ukraina-ystävyyssryhmä, johon itsekin saan varapuheenjohtajana kuulua, on ottanut aloitteen, ja saimme jokaisessa eduskuntaryhmässä suosion näihin allekirjoituksiin ja sitä kautta tuotua sen tänne saliin. Nyt aloitteelle toivotaan ripeää etenemistä.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi on tukenut Ukrainaa sotilaallisesti, Suomi tukee Ukrainaa humanitäärisesti ja myöskin vapaaehtoisen työn kautta. 28 tukipakettia, yli kolme miljardia euroa sotilaallista apua Ukrainaan on valtavan iso määrä, ja meillä ollaan hyvin yhtenäisiä oltu myös siinä, että me halutaan Ukrainaa sotilaallisesti tukea, sotilaallista materiaaliapua antaa ja koulutusapua antaa. Tämä lähti viime vaalikaudella käyntiin, ja sitä on nykyinen hallitus jatkanut. Kun tätä tarkastellaan kansainvälisellä mittarilla, niin me olemme suhteessa bruttokansantuotteeseen siinäkin aivan kärkisijoilla. Suomi tukee Ukrainaa nyt, ja Suomi tukee Ukrainaa jatkossa niin kauan kuin tarve on. Sen me olemme monet toistaneet.

Tätä vapaaehtoista toimintaa tehdään hyvin monella eri keinolla. Omalla kotiseudullani on henkilöitä, jotka tekevät näitä materiaalikeräyksiä, siis ihan tällaisia humanitäärisen avun keräyksiä, perheille ruoka-apua, pikkulapsille vaatteita, hygieniatarvikkeita ynnä muuta. Ja se on muuten valtavan arvokasta työtä, mitä tuolla tehdään. Se ansaitsee vähintään kiitokset, ja se ansaitsee kyllä varmasti myös isommat kiitokset sen jälkeen, kun tuo sota jossain vaiheessa loppuu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Meillä pitää olla kaikilla tavoitteena, että tuo sota saadaan loppumaan ja kestävä rauha Ukrainaan. Tuo kestävä rauha voi syntyä vain siten, että Ukraina pystyy rauhanehdot neuvottelemaan ja ne hyväksymään ja me pystymme takaamaan Ukrainaan rauhan myös pitkällä aikatahtaimella. Siinä tarvitaan Eurooppaa, siinä tarvitaan Yhdysvaltoja, siinä tarvitaan Ukrainaa, ja Venäjän pitää myöskin sitoutua tai heidät pitää pakottaa sitoutumaan siihen, että rauha pitää jatkossakin olla.

Arvoisa rouva puhemies! Erinomainen lakialoite. Kannatan sitä, ja toivon ripeää etenemistä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltonen.

18.28 Eemeli Peltonen sd: Arvoisa puhemies! 24. helmikuuta 2022 Venäjä aloitti oikeuttoman hyökkäyssodan Euroopassa rauhanomaista Ukrainaa vastaan, ja tätä järkyttävää sotaa olemme nyt joutuneet jo yli kolmen vuoden ajan Euroopassa ja maailmalla todistamaan. Tuki Ukrainalle on Euroopassa ja varsinkin täällä Suomessa ollut vahvaa alusta lähtien, ja hyvä niin. Tämä lakialoite yhdeltä osin, rahankeräyslakia muuttamalla, purkaa jälleen yhden esteen siltä annettavalta tuelta ja mahdollistaa esimerkiksi vapaaehtoisten kansalaisten kontribuution Ukrainan tueksi, mikä onkin hyvin tärkeää ja entistä tärkeämpää konfliktin ja sodan pitkittyessä.

Tässä edellisessä puheenvuorossa edustaja Savola mielestäni hyvin koskettavasti kuvasi sitä, miten kansalaiset hänen paikkakunnallaan ovat vapaaehtoisesti lähteneet liikkeelle ukrainalaisten tueksi, jotka sotaa ovat tänne Suomeenkin paenneet, ja tätä samaa välittämisen voimaa ja vapaaehtoista kansalaisten aktiivisuutta olen saanut myös omalla paikkakunnallani Järvenpäässä todistaa. Vastaanotimme 700 Ukrainasta sotaa paennutta heti pian sodan käynnistyttyä, ja myöskin meidän paikkakunnallamme paikalliset toimijat yhdessä kaupungin kanssa ovat merkittäväällä tavalla tukeneet ja auttaneet heitä asettumaan Järvenpäähän siinä vaikeassa tilanteessa, jonka he ovat kohdanneet, ja kun he asettuvat sitten tänne Suomeen, ja heille kaiken tuen annamme.

Kun Euroopassa on viime vuosina sodan pitkittyessä noussut näitä ääniä, joissa tukea Ukrainalle on ryhdytty kyseenalaistamaan ja epäilemään sen tarvetta ja tarpeellisuutta, on aivan erityisen tärkeää, että me huolehdimme siitä, että meidän tukemme pysyy vahvana, emme horju siinä ja annamme kaiken tuen Ukrainalle niin kauan kuin sille on tarvetta.

Tämä lakialoite, kuten tässä keskustelussa on erinomaisen hyvin tullut esiin, on saanut tukea kaikista eduskuntaryhmistä hyvin laajasti. Toivon itsekkin sille ripeää käsittelyä täällä eduskunnassa, jotta saamme tältäkin osin mahdollistettua tukea Ukrainalle.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jäntti.

18.30 Aleksi Jäntti kok: Arvoisa rouva puhemies! Lakialoitteen esittelypuheenvuorossa en vielä osoittanut kiitoksia kaikille niille tahoille, jotka kiitokset ansaitsevat, ja niinpä käytän nyt tämän puheenvuoron muun muassa vielä siihen, että kiitän kaikkia niitä tahoja, jotka ovat tätä asiaa edistäneet, kaikkia edustajakollegoita, jotka ovat aloitteen allekirjoittaneet, ja myöskin kaikkia teitä, jotka tänään olette tähän keskusteluun osallistuneet.

Tämä lakialoite on mielestäni tärkeä paitsi sen sisällön osalta myöskin siitä syystä, että tämä on minusta erinomainen esimerkki siitä, kuinka suomalainen kansalaisyhteiskunta parhaimmillaan toimii. Elikkä aktiiviset kansalaiset ovat olleet yhteydessä kansanedusta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 38/2025 vp

jiin ja osoittaneet selkeän epäkohdan lainsäädännössä, ja sitten suhteellisen nopeasti kuitenkin ollaan tässä pisteessä, että meillä on lakialoite ja myöskin hyvin vankka tuki eduskunnassa sen uuden lain säätämiseksi. Vaikka tässä nyt on ollut vähän mutkia matkassa ja tämä ei ole ehkä ihan kaikkein suoraviivaisimmin tähän pisteeseen edennyt, toivon, että jatkossa, kun tämä lähtee tästä valiokuntakäsittelyyn, eteneminen on rivakampaa, ja sitä tietenkin tukee 132 edustajan selkeä osoitus tämän lain voimaansaattamiseksi. Mikäli eduskunta lopulta päätyy tämän lain säätämään ja tekemään muutoksen rahankeräyslakiin, niin se on voitto paitsi Ukrainalle myöskin suomalaiselle kansalaisyhteiskunnalle ja meidän demokratialle ja sen toimivuudelle. [Mikko Savola: Erittäin hyvä puheenvuoro!]

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.